

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

ௌ

௪

௭

௫

௫

௭

௭

௫

௫

ௌ

ௌ

ௌ

ௌ

ௌ

ௌ

วัดไชยวัฒนาราม

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า **วัดไชยวัฒนาราม**

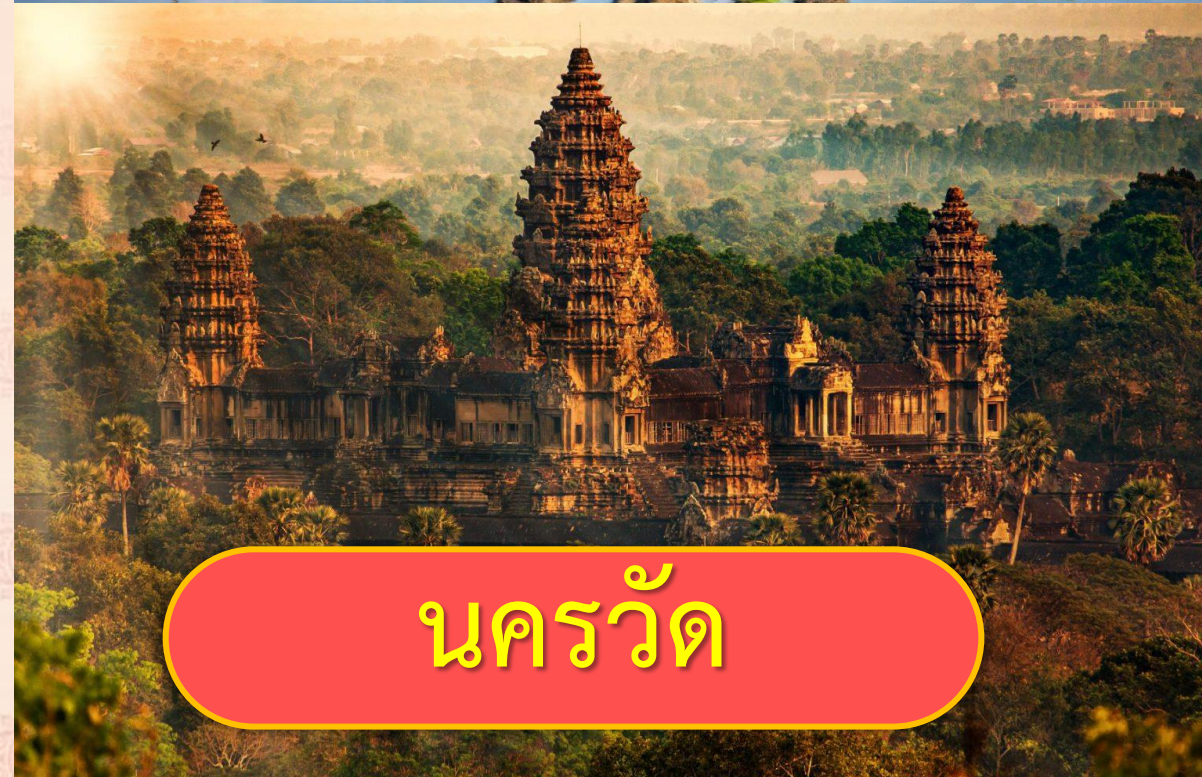
มีลักษณะศิลปกรรม

เหมือนชนชาติใด

วัดไชยวัฒนาราม

นครวัด

ภูมิปัญญาไทย สมัยอยุธยา (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

เราจะเรียนเรื่อง : ภูมิปัญญาไทย

สมัยอยุธยา (๑)

เพื่อ : สามารถอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย

สมัยอยุธยาได้

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

แนวคิดการ
ปกครอง

สถาปत्यกรรม

ประติมากรรม

ตอนที่ ๑

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

แนวคิด

การปกครอง

พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา

เทวราชา

ธรรมราชา

จักรพรรดิราช

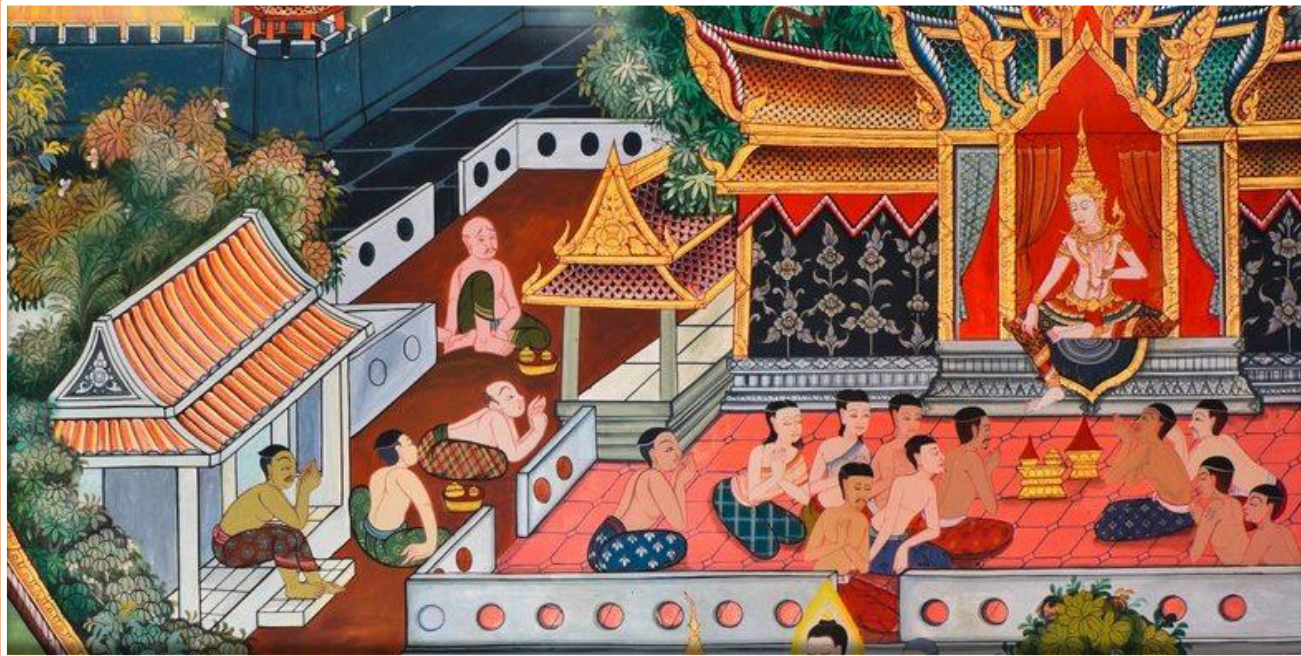
พระนารายณ์

เทวราชา : สมมติเทพ

พระมหากษัตริย์เป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการปกครองแผ่นดิน โดยมีความเชื่อว่าได้รับบัญชาสวรรค์หรือเป็นตัวแทนสวรรค์ลงมาปกครองมวลมนุษย์

ธรรมราชา

ที่มาของภาพ : <https://xn--v3cdwa6co.com>

กุศลธรรมบท ๑๐

จักรวรรดิวัตร ๑๒

สังคหวัตถุ ๔

หลักทศพิธราชธรรม

คติจักรพรรดิราช

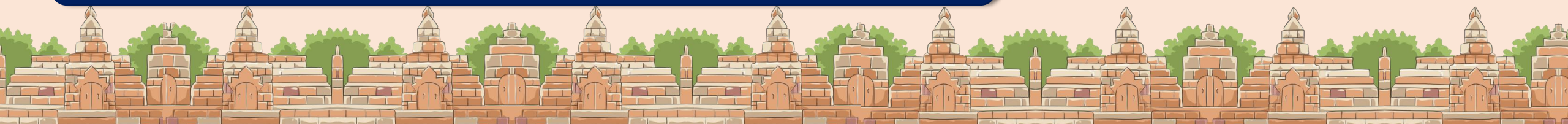
ตามคติในพุทธศาสนา หมายถึง พระมหาจักรพรรดิ
ผู้ยิ่งใหญ่เหนือมวลมหากษัตริย์ทั้งหลายในสากลจักรวาล
ในศาสนาพุทธยังได้กล่าวว่า พระชาติสุดท้ายของผู้ที่สั่งสม
บุญญาธิการมากพอสำหรับการบรรลุพระสัมมา
สัมโพธิญาณ จะสามารถเลือกได้ว่าจะเป็น

พระจักรพรรดิราชผู้ยิ่งใหญ่ในทางโลก

พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่

ที่มาของภาพ : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

การปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น

จตุสดมภ์

กรมเวียง

ดูแลความสงบ
เรียบร้อย
ภายในเมือง

กรมวัง

ดูแล
พระมหากษัตริย์
และพระราชสำนัก

กรมคลัง

การค้าขายกับ
ต่างประเทศ
จัดเก็บภาษี

กรมนา

ดูแลการทำมาหา
กินและการ
ประกอบอาชีพ

การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงประทับอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาเป็นเวลา ๑๕ ปี หลังจาก พ.ศ.๒๐๐๖ พระองค์ได้ย้ายไปประทับอยู่ที่เมืองพิษณุโลกเป็นเวลาถึง ๒๕ ปี จึงเป็นเหตุให้เมืองพิษณุโลกเป็นเมืองหลวงของกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๐๐๖ - ๒๐๓๑

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ที่มาของภาพ : <http://g-pra.com/auction/view.php?aid=17344363>

การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง

สมุหนายก

สมุหพระกลาโหม

การปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย

เกิดกบฏขึ้นหลายครั้ง

สมุหพระกลาโหม

อำนาจของสมุหพระกลาโหมมีมากเกินไป

พระมหากษัตริย์

ตอนที่ ๒

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

สถาปัตยกรรม

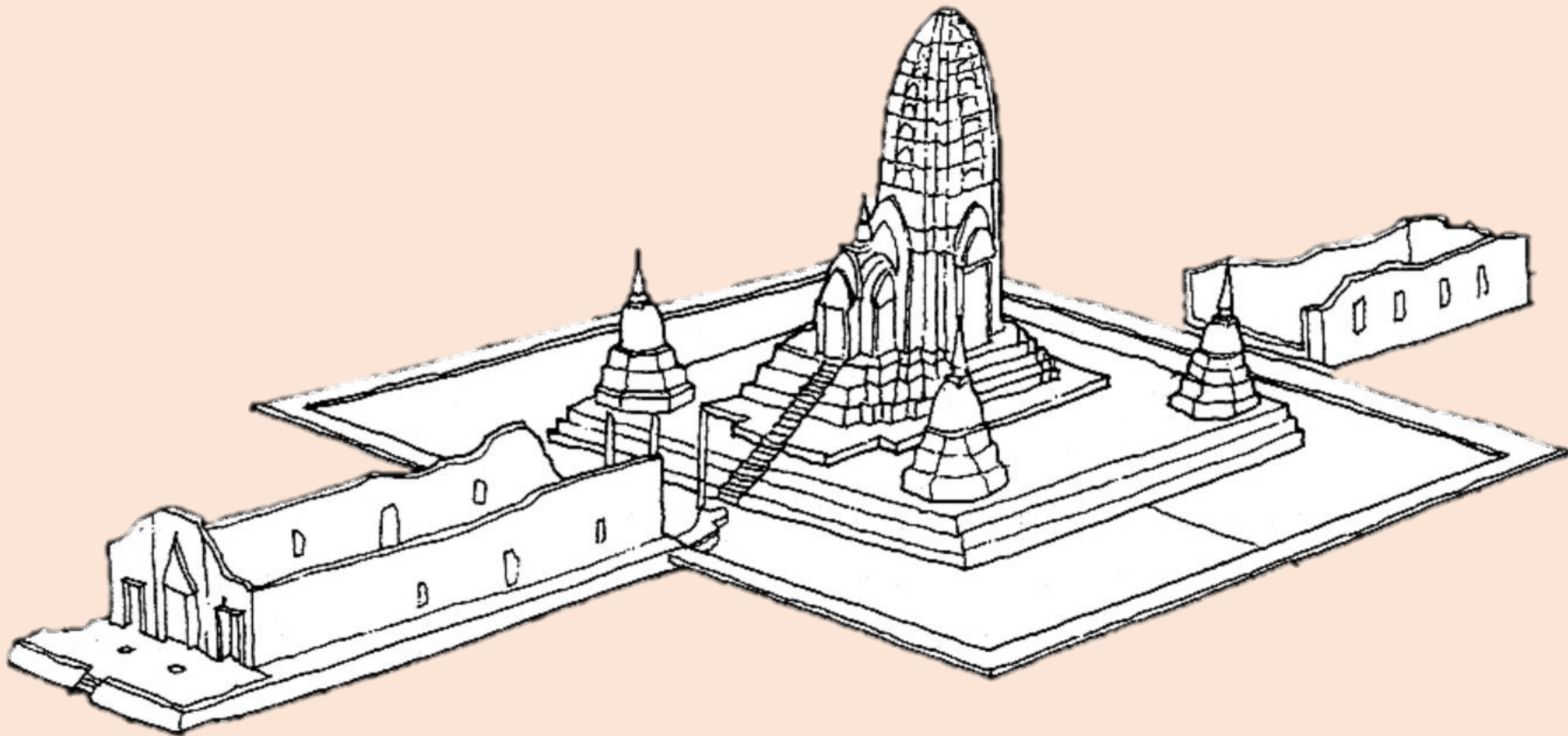

สถาปัตยกรรม สมัยอยุธยา

ส - ะ - ถา - ป - ะ - ต - ยะ - ก - ำ

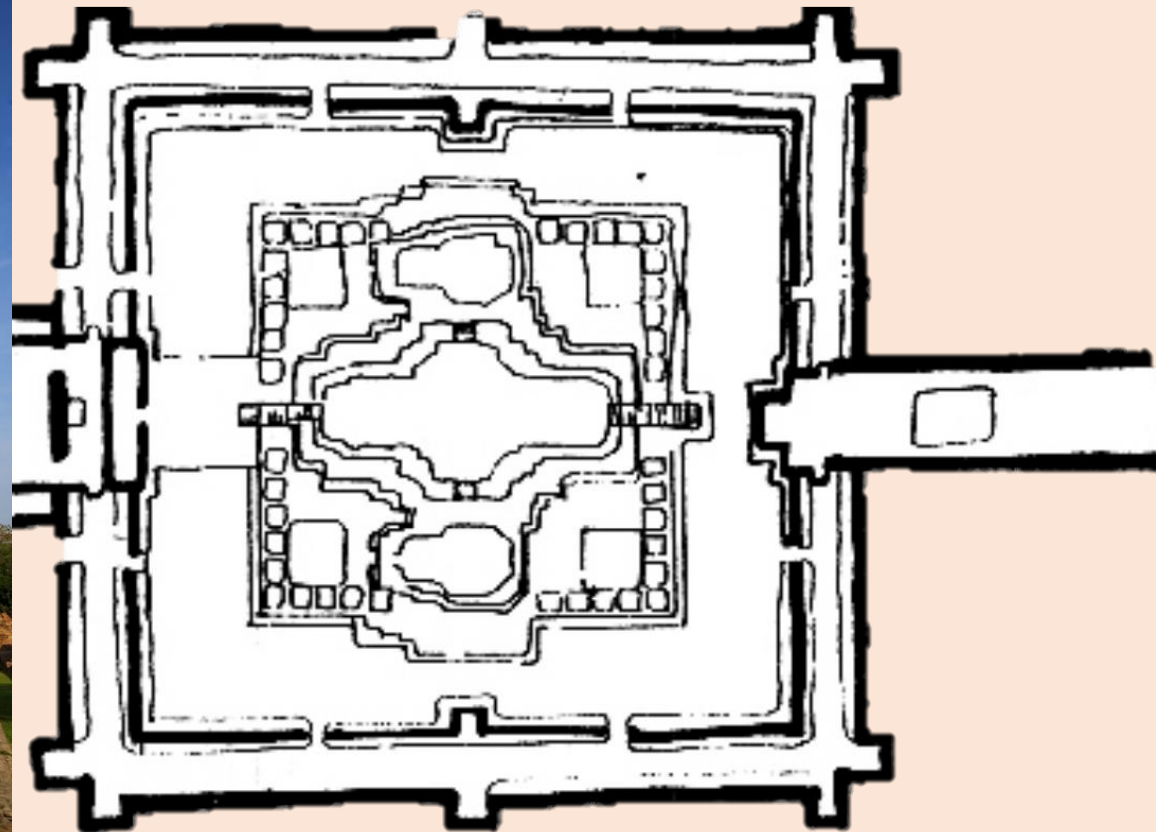
การออกแบบก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ทั้งสิ่งก่อสร้างที่คนทั่วไป
อยู่อาศัยได้ เช่น ตึก อาคาร บ้าน และสิ่งก่อสร้างที่คนเข้าไป
อยู่อาศัยไม่ได้ เช่น สถูป เจดีย์ อนุสาวรีย์

สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาปีที่ ๑

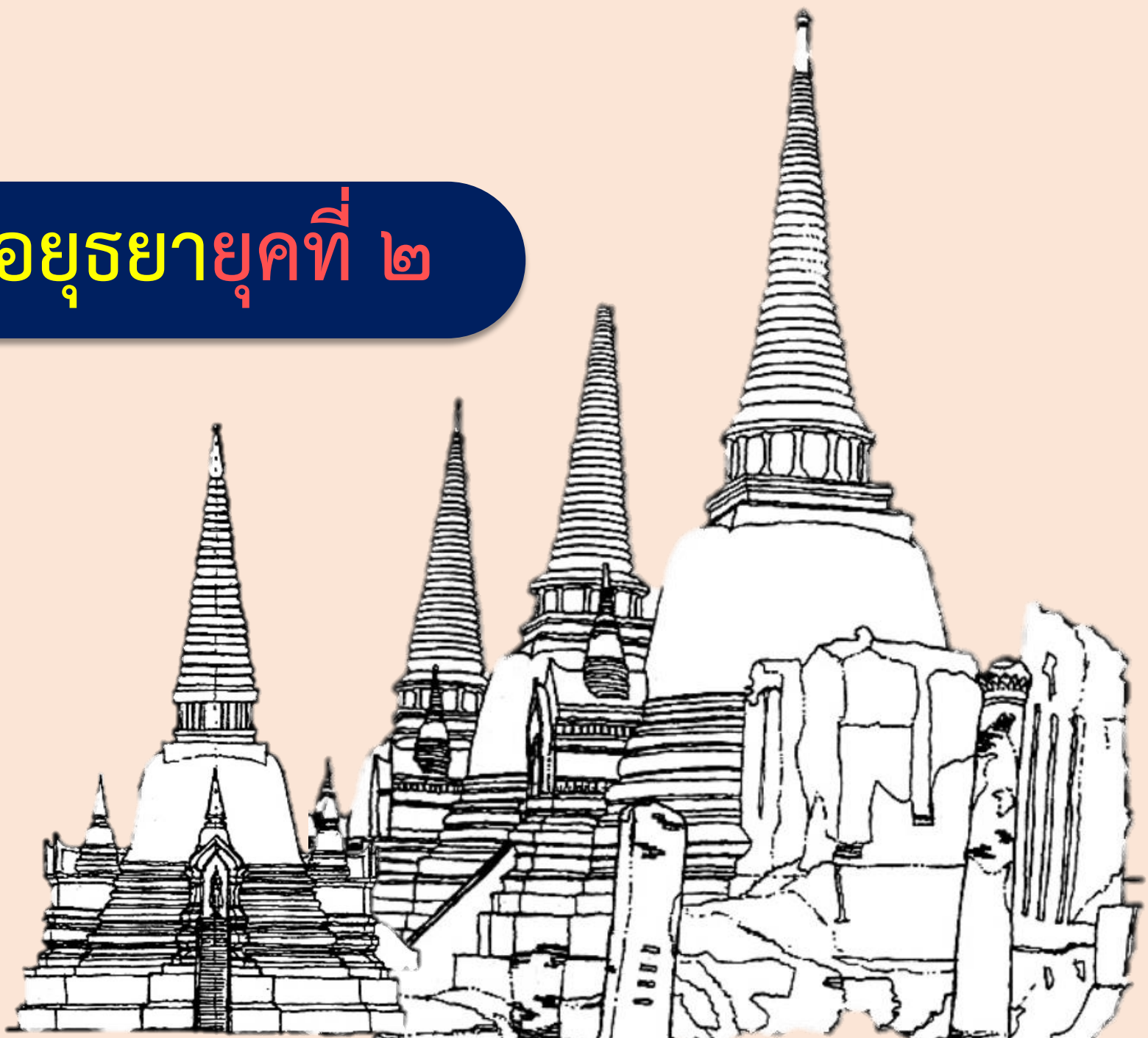

วัดราชบูรณะ

วัดพระราม

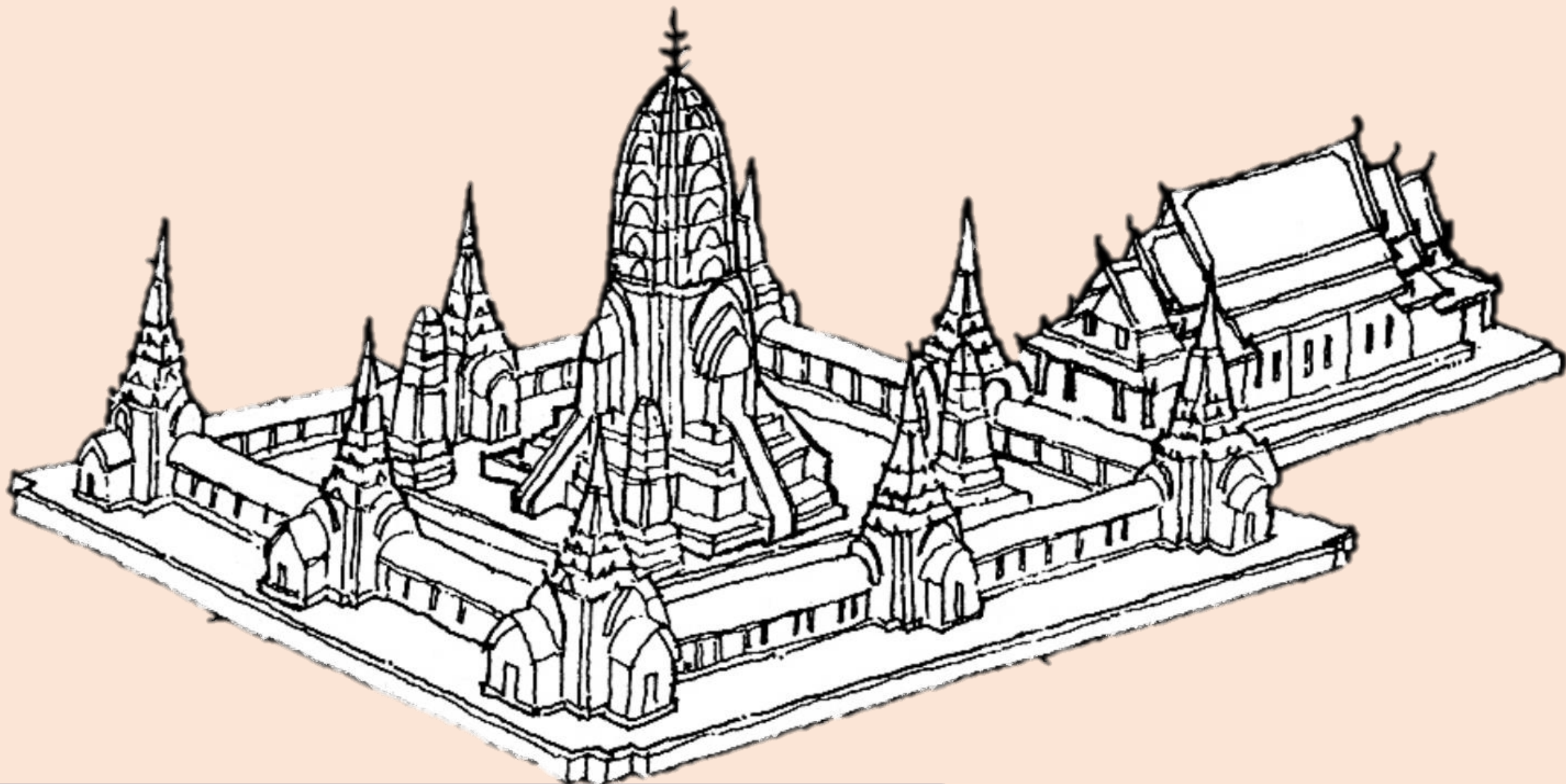
สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา ยุคที่ ๒

วัดพระศรีสรรเพชญ์

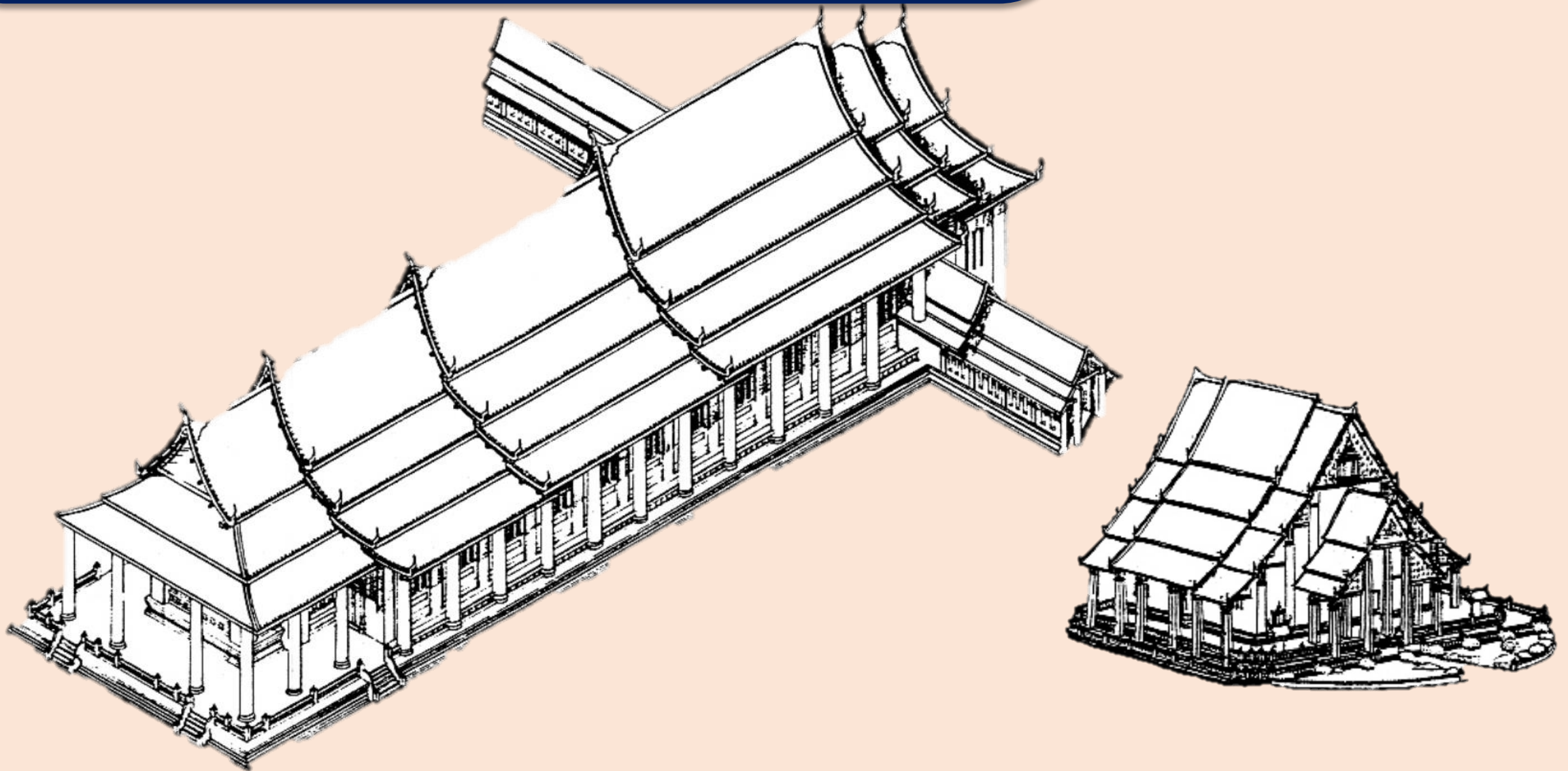

สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา **ยุคที่ ๓**

วัดไชยวัฒนาราม

สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยายุคที่ ๔

ตอนที่ ๓

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

ประติมากรรม

ประติมากรรม สมัยอยุธยา

ประ – ตี – มา – กำ

ศิลปะสาขาหนึ่งในจำพวกวิจิตรศิลป์เกี่ยวกับ

การหินอ่อน โลหะ เป็นต้น ให้เป็นรูปหรือลวดลายต่าง ๆ

ประติมากรรมสมัยอยุธยาตอนต้น

เศียรพระพุทธรูป อยุธยาตอนต้น

พระพุทธรูปปางมารวิชัย แบบอุ้มทอง

ประติมากรรมสมัยอยุธยาตอนกลาง

พระพุทธรูปปางประทานอภัย

บานประตูจำหลักไม้ วัดพระศรีสรรเพชญ์

ประติมากรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย

พระทรงเครื่องพระมหาจักรพรรดิ

พระพุทธรูปนิมิตวิจิตรมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถ
(วัดหน้าพระเมรุ)

“...การสร้างอาคารสมัยนี้ คงจะเป็นเกียรติ
สำหรับผู้สร้างคนเดียว แต่เรื่องโบราณสถานนั้น
เป็นเกียรติของชาติ อิฐเก่าๆ แผ่นเดียวก็มีค่าควรช่วยกันรักษาไว้ ถ้า
เราขาดสุโขทัย อโยธยา และกรุงเทพฯ แล้ว ประเทศไทยก็
ไม่มีความหมาย ไม่ควรเอาของใหม่ไปปนกับของเก่า ควรจะรักษา
ของเก่าไว้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจของพลเมือง และสิ่งเหล่านี้
เป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษ จึงควรรักษาไว้...”

กระแสพระราชดำรัสของ รัชกาลที่ ๙

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสถาบันพระมหากษัตริย์

ตอน : พระบิดาแห่งการอนุรักษ์มรดกไทย

เผยแพร่โดย : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เผยแพร่วันที่ ๒๑ ม.ค. ๒๕๖๕

คำถามชวนคิด

วิธีอนุรักษ์มรดกไทย

(คนละ ๑ วิธี)

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ Powerpoint : ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

ใบงานที่ ๑๐ : ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑ นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint
เรื่อง : ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)
- ๒ นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐
เรื่อง : ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

- ๑ ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษา
และลงมือทำ
- ๒ ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
- ๓ ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อโยธยาศรีรามเทพนคร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๕๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสพระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ว่า

“การสร้างอาคารสมัยนี้ คงจะเป็นเกียรติสำหรับผู้สร้างคนเดียว แต่เรื่อง
โบราณสถานนั้นเป็นเกียรติของชาติ อัฐเก่าๆ แผ่นเดียวก็มีค่าควรช่วยกัน
รักษาไว้ ถ้าเราขาดสุโขทัย อยุธยา และกรุงเทพฯ แล้ว ประเทศไทยก็ไม่มี
ความหมาย ไม่ควรเอาของใหม่ไปปนกับของเก่า ควรจะรักษาของเก่าไว้
เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจของพลเมือง และสิ่งเหล่านี้เป็นมรดกตกทอดมา
จากบรรพบุรุษ จึงควรรักษาไว้”

นำเสนอความคิดเห็นดังกล่าวเป็นเรียงความ เรื่อง มรดกวัฒนธรรมไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๐

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

ตอนที่ ๑

“...การสร้างอาคารสมัยนี้ คงจะเป็นเกียรติ
สำหรับผู้สร้างคนเดียว แต่เรื่องโบราณสถานนั้น
เป็นเกียรติของชาติ อีฐเก่าๆ แผ่นเดียวก็มีค่าควรช่วยกันรักษาไว้ ถ้า
เราขาดสุโขทัย อโยธยา และกรุงเทพฯ แล้ว ประเทศไทยก็
ไม่มีความหมาย ไม่ควรเอาของใหม่ไปปนกับของเก่า ควรจะรักษา
ของเก่าไว้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจของพลเมือง และสิ่งเหล่านี้
เป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษ จึงควรรักษาไว้...”

ใบงานที่ ๑๐ เรื่องภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสพระราชดำรัสของรัชกาลที่ ๙

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๑๐ เรื่องภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสพระราชดำรัสของรัชกาลที่ ๙

พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้ อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลย

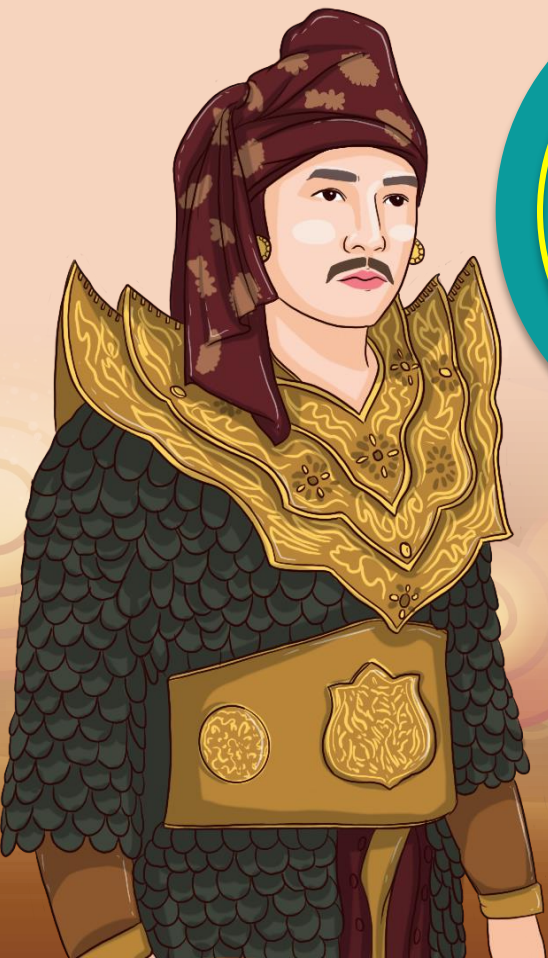
ใบงานที่ ๑๐ เรื่องภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (๑)

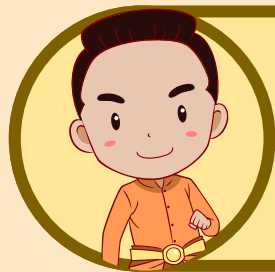
ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำเรื่องที่ได้ศึกษามาสรุปในรูปแบบ Graphic Organizers
ดังตารางต่อไปนี้

R (Reflexion) สะท้อนคิด	C (Connect) ความสัมพันธ์ต่อนักเรียน	A (Applied) นำไปปรับใช้

สรุปบทเรียน

ภูมิปัญญาไทย สมัยอยุธยา (๑)

สรุปบทเรียน

บรรพบุรุษของอยุธยาได้สร้างสรรค์ภูมิปัญญาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตมาตั้งแต่สมัยอดีตและภูมิปัญญาไทยเหล่านั้นได้สืบทอดและมีคุณค่าต่อสังคมไทยมาถึงปัจจุบัน อีกทั้งพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ ๙ ในการอนุรักษ์โบราณคดีและศิลปวัฒนธรรม ด้วยทรงตระหนักว่าศิลปวัฒนธรรมของชาติ อันเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการจรรโลงความเจริญทางจิตใจของคนในชาติ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอันเป็นมรดกของชาติ พระองค์พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสให้สงวนรักษาสমบัติอันเป็นส่วนรวมของชาติ ทั้งยังเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีที่สำคัญต่างๆ

บทเรียนครั้งต่อไป

ภูมิปัญญาไทย สมัยอยุธยา (๒)

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

“ความงดงาม” ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่
มันขึ้นอยู่กับ “มุมมอง”

